ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ ΤΟΥ "ΑΣΤΕΩΣ,,

16 Δκβ/1900

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΚΟΚΚΑΛΙΑΡΑΣ

(Ἀληθενὸ παραμύθι)

Πολὺ δυστυχισμένος ἄνθρωπος ὁ λεβέντης ὁ Μανωλάκης!

Πέρασε τὴ φουρτουνιασμένη του νιότη σὲ λόγγους καὶ σὲ βουνά, ἔφαγε ψωμὶ κι ἀλάτι μὲ Δαιμόνους καὶ μὲ Στοιχειά, πάλεψε μὲ θεριά, λαβώθηκε, ματοκυλίστηκε, ἔπισε, σηκώθηκε, ὅλα τἄκαμε, ὅλα τἄπαθε.

Γερὸ σκαρὶ ὅμως ὁ πολυπαθιασμένος ὁ Μανωλάκης, κι ἄλλα σημάδια ἀπὸ μερικὲς δοντιὲς καὶ κοψιὲς δὲν ἀπομένουνε στὸ σιδερένιο κορμί του.

Καὶ νὰ δῆτε ποῦ εἶνε ἀκόμα καὶ μορφονιός. Τρίγκα ἀπὸ τὴν κορφὴ ὡς τὰ νύχια.

Κι ὡς τόσο εἶνε δυστυχισμένος ὁ Μανωλάκης! Ἡ Μοῖρα του τὸ εἶχε νὰ τοῦ προξενέψουν, ὅ,τι ἄρχιζε νὰ συνεφέρνῃ ἀπὸ τὰ κακοπάθια του, γυναῖκα ποῦ ὄχι νὰ τῆς μάννα του, μὰ καὶ τῆς μάννας του μάννα μποροῦσε νὰ εἶνε! Σκιάχτρο μονάχο! Γιατί, ἄφησε ποῦ ἦταν πιὰ γριά, μὰ ἦταν καὶ κοκκαλιάρα, κι ἀλλοίθωρη, καὶ κουτσή—ἄχ, τί δὲν εἴτανε, Θεέ μου!

Ἀποφάσισε ὅμως καὶ τὴν πῆρε ὁ λεβέντης ὁ Μανωλάκης τὴν Κερὰ Κοκκαλιάρα!

Τοῦ τὴν εἶχαν προξενέψει μερικοὶ φίλοι ποῦ ἤθελαν τὸ καλό του. Ἔτσι καμιὰ φορὰ καὶ γιατρὸς τυχαίνει νὰ θέλῃ τὸ καλὸ τοῦ ἀρρώστου, κι ἄξαφνα τὸν ἀποδιαβάζει πρὶ νὰ σημάνῃ ἡ ὥρα του.

Ὄχι δὰ πῶς τονὲ θανάτωσε τὸ Μανωλάκη ἡ Κερὰ Κοκκαλιάρα! Μὰ νά! Τὸ ἴδιο σὰ νὰ τονὲ θανάτωσε. Στρίγλα μονάχη τοῦ βγῆκε τοῦ ἄμοιρου.

Θὰ μοῦ πῆτ' ἐσεῖς τώρα, γιατὶ μαθὲς τέτοια μυριάσχημη μπαμπόγρια καὶ νὰ τὴ δεχτῇ γυναῖκα του!

Νὰ δῆτε τί ἔτρεξε.

Ἡ Κερὰ Κοκκαλιάρα ἤξερε μιὰ καὶ μονάχη τέχνη· νὰ βγάζῃ ἀπὸ τὰ προικοσεντούκια της βαριὰ καὶ σφανταχτερὰ στολίδια παλιᾶς ἐποχῆς, καὶ νὰ ταρμαθιάζῃ ἀπάνω στ' ἄχαρο, τὸ στεγνό, τὸ ζαρωματιασμένο κορμί της. Καὶ ποῦ νὰ δῇς πιὰ τότες κρέας, ποῦ νὰ δῇς φλέβα, ποῦ νὰ δῇς νύφη! Ὅλα στολίδι, φκιασίδι ὅλα.

Εἶπα φκιασίδι ἐπίτηδες, ἐπειδὴ σ' ὅποιο μέρος της δὲν μποροῦσε νὰ κρεμαστῇ μάλαμα καὶ μαργαριτάρι, ἢ νὰ καρφωθῇ βαρὺ μεταξωτὸ ξεδιπλωμένο ἀπὸ τὸ προικοσεντούκι μέσα, καθὼς νὰ ποῦμε στὰ δυό της μάγουλα, ἐκεῖ ἔπαιρνε κ' ἔδινε τὸ κοκκινάδι καὶ τὸ πασάλειμμα.

Ἄγνωρος ἀκόμ' ἀπὸ κόσμο ὁ Μανωλάκης, ὅπου νὰ τὶς βάλῃ στὸ νοῦ του τέτοιες μαργιολιὲς ὁ κακόμοιρος! Εἶδε δὲν εἶδε τὶς πλανερὲς ἐκεῖνες ψευτομορφιές, καὶ τὰ χάνει ἀμέσως, καὶ τὴν παίρνει γυναῖκα του τὴ γριὰ τὴν Κοκκαλιάρα, ποῦ παινευότανε δὰ πῶς ἦταν καὶ κόρη πολυξάκουστης καὶ πανώριας Βασίλισσας, τῆς Βασίλισσας ποῦ ξετρέλλανε μιὰ φορὰ τὸν κόσμο μὲ τὰ οὐράνια της κάλλη.

Ἕνα εἶδος κόρη πῶς τῆς ἦταν τῆς Βασίλισσας ἐκείνης φαίνεται βέβαια. Τί λογῆς κόρη ὅμως, δὲν ταιριάζει νὰ τὸ ποῦμε στὸ παραμύθι αὐτό. Ἡ ἀλήθεια εἶνε πῶς δίκια ἢ ἄδικα, τὸ προικοσεντούκι της τὸ εἶχε γεμᾶτο βαριὰ καὶ κάπως θαμπωμένα βασιλικὰ στοβάρια καὶ λίδια, γεμᾶτο σαρακοφαγωμένες πορφύρες κι' ἄλλες παλαιϊκὲς φορεσιές.

Τηνὲ συμπάθησε ἄραγες ποτές του στ' ἀλήθεια ὁ Μανωλάκης τὴν Κοκκαλιάρα, δὲν τηνὲ συμπάθησε, δὲ μᾶς φαίνεται καὶ πολὺ καθάριο. Ἐκεῖνο ποῦ ξέρουμε εἶνε πῶς ἀπόχτησε μαζῆ της μερικὰ παιδάκια ποῦ κάμποσο τὰ χάδεψε, μὰ ὄντας ἀπὸ γεννήσιο τους ραχιτικά, μισερὰ κι ἀλλοίμονα (κι αὐτό, θὰ μοῦ πῆτε, πολὺ τέτοια ἀπὸ μάννα!) φαινόντανε σὰ νὰ χεροτέρευαν ὅσο τὰ χάδευε. Φορτωμένα βέβαια κι αὐτὰ μὲ στολίσματα μητρικὰ καὶ προμητρικά. Τόσο φορτωμένα, ποῦ μόλις ἔβλεπες τὰ ρρωστιάρικα προσωπάκια τους ἀνάμεσ' ἀπὸ τὸ παλαιϊκὸ τὸ μάλαμα καὶ τὸ μαργαριτάρι.

Πολύ, πολὺ δυστυχισμένος ἄνθρωπος ὁ λεβέντης ὁ Μανωλάκης! Καὶ τόσο διψασμένος πρέπει νὰ εἶταν, ἂν ὄχι πάντα, δίχως ἄλλο ὧρες-ὧρες τῆς μαύρης ζωῆς του, ὅπο χάρη κι ἀπὸ νιότη, ποῦ ἀπάνω στὴ στενοχώρια του ξέκοβε ἀπὸ τὸ σπιτικό του καὶ γλέντιζε μὲ θεότρελλες Φράγκισες κοπέλλες ὁ κακορίζικος!

Καὶ κατάντησε ἀγάλι ἀγάλι νὰ μὴν τὶς πολυντρέπεται τέτοιες ἀταξίες, νὰ τρέχῃ δηλαδὴ δῶ καὶ κεῖ καὶ νὰ τὸ γλεντίζῃ. Στὸν τύπο ἀπάνω ὅμως γνωστικὸς πάντα, ὡς καὶ τώρ' ἀκόμα. Θέλει λόγου χάρη νὰ βγῇ περίπατο. Τὴν Κυρία του πάντα θὰ βάλῃ στ' ἀμάξι καὶ τὰ παιδιά του. Σὰ βγαίνῃ ὅμως τὸ βράδυ ὁλομόναχος, ἀλλάζει. Θὰ πάῃ τότες ἐκεῖ ποῦ βρίσκει κάποια ζωή.

Κ' ἔτσι ἴσως δὲν τὴ νοιώθει καὶ πολὺ βαθιὰ τὴ μεγάλη του συφορά. Σημάδι πῶς πάει νὰ τὸν ξεκουτιάσῃ ἡ ὁλόστεγνη, ἡ ὁλοκόκκαλη, ἡ σκληρὴ κ' ἡ ἀπόνετη γριά του· γιατὶ εἶνε κ' ἡ ψυχή της (ὅση ἔχει ψυχή) ἀπόνετη καὶ σκληρή, καὶ μήτε μιὰ φορὰ δὲν ἀκούστηκε νὰ πάῃ στὸν ἄντρα της νὰ τοῦ γλυκομιλήσῃ καὶ νὰ τὸν κάμῃ νὰ ξεχάσῃ τοὺς καημούς του, ποῦ πρέπει δὰ νὰ τοὺς ἔχῃ περίσσιους, κι ἂς πολεμάῃ μὲ τρέλλες νὰ τοὺς φορτώνῃ στὸν πετεινό.

Νὰ δῆτε τώρα. Βρίσκουνται ὁλοτρόγυρα, στὴ γειτονιά του καὶ παρακάτω, ὡς τὰ ξώχωρα κι ἀκόμα παρακεῖθε, πλῆθος ἄλλοι λεβέντηδες, παντρεμένοι κι αὐτοί. Μὰ ἔχουν ὅλοι τους κάτι γυναῖκες—μιὰ χαρὰ νὰ τὶς βλέπῃς. Αὐγερες, ὁλόχαρες, ὁλοζώντανες, θᾶμα ἡ ὄψη τους, τραγούδι ἡ φωνή τους. Καὶ κάτι παιδιά, ἄχ, τί παιδάκια! Νὰ τὰ θωρῇς καὶ νὰ τὰ λιμπίζεσαι. Τρέχουν ὁλημερὶς καὶ παίζουν τὰ χαριτωμένα, τὰ τρυφερὰ ἐκεῖν' ἀγγελούδια, ποῦ τὸ αἷμα φέγγει ἀπὸ τὰ μαγουλάκια τους, ἐνῷ τοῦ μαύρου κι ἄραχνου Μανωλάκη τἀποβγάλματα μήτε νὰ σαλέψουνε δὲν ἔχουν κάτια!

Ἄχ, ζωὴ ποῦ πρέπει νὰ τὴν τραβάῃ ὁ λεβέντης ὁ Μανωλάκης σὰν τὴ βλέπῃ τέτοια καλοτυχιὰ ὁλοτρόγυρα! Μὰ νοικοκύρης ἄνθρωπος, βλέπεις, κι ἀπὸ φόβο μὴν τύχῃ καὶ ψεγαδιάσῃ κανένας τὸ νοικοκεριό του, μήτε γρῦ δὲν ξεστομίζει κατάρα γιὰ κείνους ποῦ τοῦ τὴν προξένεψαν τὴ φοβερὴ Κοκκαλιάρα, καὶ ποῦ τοῦ περίγραψαν τότες μὲ ὁλόμαυρα χρώματα τὴν ἄλλη, τὴ νιώτερη, τὴ νόμιμη καὶ τὴ χαδεμένη κόρη τῆς πανώριας Βασίλισσας, τὴν καταφρονεμένη βασιλοποῦλα, ποῦ κι ἂν τὴν εἶχανε καὶ πλανιοῦνταν ξυπόλυτη καὶ γυμναστράγαλη στὰ βουνά, μὲ κάθε ματιά της ὅμως καὶ μὲ κάθε της πάτημα ἔδειχνε κι ἀκόμα δείχνει τὴν ἀρχοντικιά της καταγωγή· ποῦ εἶνε ἥλιος πάντα ἡ ὀμορφιά της, παράδεισος ἡ νιότη της καὶ μυριοσάλευτη θάλασσα ἡ ζωντανάδα της ἡ σπαρταριστή. Κι ὅσο ἀπὸ ψυχή, ἄχ, τί πονεσιὰ καὶ τί σπλαχνιὰ καὶ τί ἀγάπη! Τί τραγούδια τοῦ κελαϊδεῖ τοῦ δύστυχου τοῦ Λεβέντη ἀπὸ τὸ κορφοβούνι, κι αὐτός, ποῦ τὴ γνώριζε καὶ τὴν ἀγαποῦσε στὴν πρώτη του νιότη, στὰ φουρτουνιασμένα του ἐκεῖνα χρόνια, στέκεται ὁ δόλιος ἀπὸ κάτω, κι ὧρες ὧρες (μάλιστα σὰν τύχῃ καὶ λείπουν οἱ Φράγκισες) σὰν ὀνειριασμένος στήνει ταὐτιά του, καὶ μὲ κρύφιο καὶ μ' ἀμίλητο πόνο χαμογελάει, ποῦ λὲς κι ἀνιστορεῖ ὁ νοῦς του λησμονημένο μάννας νανούρισμα.

Ἤρθανε μάλιστα ὧρες ποῦ ξεχάστηκε ὁ λεβέντης ὁ Μανωλάκης κ' ἔτρεξε κατὰ τὸ βουνὸ στὰ κρυφά, κι' ἀκούστηκαν ἀπὸ 'κεῖ ἀπάνω βαθιόκαρδοι στεναγμοί. Κ' εἶπαν οἱ γλῶσσες πῶς κάτι καλοθρεμμένα καὶ χαρωπὰ βοσκόπουλα ποῦ παίζουνε φλογέρα 'στὰ καταράχια ἔχουνε μέσα τους αἷμα βασιλικό. Ἀλήθεια, ψέματα, ἕνα πρᾶμα εἶνε βέβαιο, τὸ τί ἀγγελοκάμωτα παιδάκια θὰ τὸν τριγύριζαν τὸ λεβέντη ἀνίσως κ' οἱ καλοθελητάδες του ἐκεῖνοι τοῦ προξένευαν αὐτὴ τὴν καταφρονεμένη Βασιλοποῦλα, ποῦ κι' ἂν εἶνε τὰ κάλλη της ἀνέγγιχτα ἀπὸ φκιασίδι κι' ἀπὸ θαμπωμένο ἀσημοχρύσαφο, ἀδύνατο ὅμως ἄνθρωπος νὰ τὰ παραβλέψῃ, γιατὶ εἶνε κάλλη ο ὐ ρ ά ν ι α. Κι' ἂς πάῃ νὰ καμώνεται ὀμπρὸς 'στὸν κόσμο ὁ δύστυχος ὁ λεβέντης πῶς δὲν τὰ λιμπίζεται, δὲν τὰ πονεῖ, δὲν τὰ λαχταρεῖ, κι' ἂς πάῃ νὰ τὴ λέῃ τοῦ κόσμου πρόστυχη φτωχοποῦλα, σὰ νοικοκύρης ποῦ εἶνε, καὶ δὲν τοὔρχεται νὰ φέρνῃ διχόνοιες μέσα 'στὸ καμαρωμένο νοικοκυριό του.

Εἶνε μερικοὶ ἀληθινοὶ φίλοι ποῦ τονὲ σπλαχνιοῦνται τὸ δόλιο Λεβέντη τὸ Μανωλάκη καὶ μπαίνουνε στὸ κρῖμα ἐλπίζοντας πῶς ἡ μαραζιάρικη, ἡ μισοζώντανη Κερὰ Κοκκαλιάρα θἀπομαραθῇ καὶ θὰ μείνῃ ξερὴ κάτω ἀπὸ τὸ φοβερὸ βάρος ποῦ σηκώνει κλεμμένα ἀπομεινάρια δόξας βασιλικῆς καὶ πῶς θὰ βρεθῇ πάλε λεύτερος ὁ λεβέντης ὁ Μανωλάκης καὶ θὰ πάρῃ πιὰ τότες ἐ π ί σ η μ ο ταίρι του (φυσικό του ταίρι εἶνε καὶ τώρα) τὴ μυριόχαρη Βασιλοποῦλα ποῦ κι ἂν πλανιέται ξυπόλυτη καὶ γυμναστράγαλη στὸ βουνό, εἶνε ὅμως ἡ μόνη ποῦ κληρονόμησε τὴ ζωὴ καὶ τὶς χάρες τῆς μακαρίτισσας τῆς πανώριας Βασίλισσας, κι ἂς μὴ σηκώνῃ τἀραχνιασμένα στολίδια της.

Κ' ἴσως πιὰ τότες τοῦ φέρῃ ὁ Θεὸς τοῦ λεβέντη τοῦ Μανωλάκη μέσα στὸ σπιτικό του παιδιὰ θεοζώντανα, θεοδύναμα καὶ θεόμορφα, κ' ἴσως δῇ πιὰ τότες ἄσπρη μέρα κι αὐτὸς σὰν τοὺς ἄλλους γειτόνους του.

Ἀργύρης Ἐφταλιώτης

Αργύρης Εφταλιώτης